

Start van een architectenbureau

- [De start](#)
- [Positionering](#)
- [Regelgeving](#)
- [Administratie en verzekeringen](#)
- [Planning en prognose](#)
- [Huisvesting](#)
- [Contracten en arbeidsvoorwaarden](#)
- [Meer informatie](#)

De start van een eigen bureau betekent een sprong in het diepe. Een architect is in eerste instantie opgeleid als technicus en vormgever. De architect als ondernemer moet ook over doorzettingsvermogen, commerciële, organisatorische en administratieve capaciteiten beschikken.

Een onderneming beginnen vergt inzicht in de markt, in de financiële mogelijkheden en in de haalbaarheid van plannen en doelstellingen. Dat inzicht krijg je door systematisch een aantal feiten op een rij te zetten in een ondernemingsplan. Het ondernemingsplan is ook van belang om anderen, zoals financiers, goede informatie te kunnen geven over de bedrijfsactiviteiten.

De start

Het kan zo zijn dat een opdracht of het winnen van een prijsvraag aanleiding kan zijn tot het opzetten van een eigen onderneming. Je zult in dat geval veel aandacht geven aan het zo goed mogelijk vervullen van de opdracht. Maar het is ook belangrijk om direct aan de continuïteit van het nieuwe bedrijf te werken.

Het kan ook zo zijn dat je een dienstverband omzet naar een eigen praktijk. Je hebt dan al waardevolle praktijkervaring en contacten opgedaan. Aandachtspunten zijn er ook: in plaats van het uitvoeren van instructies, moet je nu zelf alle keuzes maken. En in plaats van het regelmatig ontvangen van een salaris, moet er waarschijnlijk geld worden uitgeven voordat er iets wordt verdiend.

Persoonlijke situatie en capaciteiten

Overweeg je een eigen bureau te starten? Ga dan na of je beschikt over de nodige capaciteiten en of je in staat zou zijn een onderneming te runnen. Vragen die daarbij kunnen helpen:

- Waarom wil ik voor mezelf beginnen?
- Staat mijn partner of mijn gezin achter mijn plannen?
- Ben ik bereid privé-uitgaven te beperken om de financiële positie van het bedrijf te versterken?
- Beschik ik over voldoende kennis en relevante praktijkervaring?
- Zal ik als eenmansbureau starten, of samen met een (ervaren) collega?

Samenwerkingsvormen

Starten hoeft je niet altijd alleen te doen: een samenwerking met een ervaren collega kan bijvoorbeeld zekerheid bieden. Dat is niet alleen prettig voor jezelf, maar ook voor een opdrachtgever. Een dergelijke samenwerking kan variëren van intensief tot vrijblijvend, van structureel of voor één project.

Een parttime start kan natuurlijk ook. De tijd nemen en langzaam opbouwen kan de bestaanszekerheid van je onderneming vergroten. Je zou bijvoorbeeld naast een dienstverband kunnen beginnen. Maak hierover dan wel duidelijke afspraken met je werkgever, met name om de vermenging van werkzaamheden en conflicten over auteursrechten te voorkomen.

Ten slotte bestaat er de mogelijkheid om als zelfstandige opdrachten uit te voeren voor bijvoorbeeld collega-architecten. Kenmerkend voor deze arbeidsrelatie is dat je als freelancer zelfstandig werk verricht en dus niet in een gezagsverhouding staat tot de opdrachtgever.

Advies inwinnen

Je kunt adviseurs inschakelen voor specifieke vragen op financieel en juridisch vlak. Daarnaast bieden beroepsorganisaties zoals BNA, BNSP en NVTL veel informatie, advies, lezingen, netwerkbijeenkomsten en cursussen. Ook de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst hebben uitgebreide informatie voor startende ondernemers. Contact met collega-architecten over hoe zij de start van hun onderneming hebben aangepakt kan ook heel nuttig zijn.

Positionering

Als je je eigen bureau start is het belangrijk om helder te krijgen wat jij wilt en hoe je je positioneert naar de buitenwereld. Uitgangspunt daarbij zijn je missie, visie en strategie. Bepaal je missie: Wat is je bestaansrecht als architect? Wat is je identiteit? Wat doe je? Wie zijn je klanten? Dit zijn tijdloze statements, maar wel toe te passen op dit moment. Je visie gaat over de ambitie die je op lange termijn hebt. Waar wil je naar toe? Welke competenties moet je ontwikkelen? Wat is je gewenste droomsituatie? En je strategie: Hoe ga je je doelstellingen bereiken? Welke maatregelen zijn nodig? Hoe ga je dat communiceren? Je kijkt dus eigenlijk naar buiten én vooruit.

Regelgeving

Een architect heeft geen vergunning nodig om zich te vestigen. Je bent wel verplicht je onderneming in te schrijven in het register van de Kamer van Koophandel.

Architectenregister

Alleen als officieel geregistreerd 'architect' kun je je bureau een 'architectenbureau' noemen. Voor inschrijving in het register moet je aan bepaalde opleidingseisen voldoen. Het is verboden de titel 'architect' te voeren zonder registratie in het Architectenregister. Het register wordt beheerd door Bureau Architectenregister in Den Haag. Het gebruik van woordsamenstellingen waarin de titel of een afkorting voorkomt, is eveneens voorbehouden aan personen die in het register staan.

Belasting

Architecten die hun werk als zelfstandige uitvoeren krijgen te maken met inkomstenbelasting en btw. Architecten die hun werkzaamheden vanuit een bv verrichten hebben ook met vennootschapsbelasting te maken. En een architectenbureau met personeel in dienst, is ook nog verplicht loonheffing en premies werknemersverzekeringen af te dragen. De loonheffing bestaat uit de loonbelasting en premies volksverzekeringen.

Voor (beginnende) ondernemers bestaan een aantal speciale aftrekposten voor de inkomstenbelasting, zoals de zelfstandigenaftrek, startersaftrek, meewerkaftrek, investeringsaftrek en de oudedagsreserve.

Administratie en verzekeringen

Een overzichtelijke administratie is noodzakelijk voor je bedrijfsvoering. Bovendien moet een ondernemer wettelijk gezien altijd direct de financiële administratie van het eigen bedrijf kunnen tonen. Het is daarom raadzaam om als startend ondernemer direct een goede administratie op te zetten en bij te houden.

Financiële administratie (boekhouding)

De financiële administratie is relatief eenvoudig en beperkt van omvang. Het doel van deze administratie is inzicht in de financiële situatie en de inkomsten en uitgaven van het bureau.

Projectadministratie

In een projectadministratie noteer je de kosten en opbrengsten per project per (deel)fase. Omdat projecten de reden zijn van winst of verlies, is bewaking van de kosten en opbrengsten essentieel. Aan de basis van een projectadministratie ligt de registratie van uren en kosten. Denk ook aan een inzichtelijke berekeningsmethodiek van de kostprijs.

Salarisadministratie

Dit is alleen van toepassing voor bureaus die personeel in dienst hebben. In de salarisadministratie worden de bruto- en nettosalarissen opgenomen. Ook vind je hierin de berekening van diverse afdrachten. Denk aan de loonbelasting, sociale verzekeringspremies en eventueel de premies voor een pensioenfonds.

Verzekeringen

Ondernemen is risico lopen. Daarom is een inventarisatie van die risico's belangrijk. Tegen de meeste risico's kun je je verzekeren. Je kunt een onderscheid maken tussen noodzakelijke (of sterk aan te bevelen) en zinvolle verzekeringen.

Een aansprakelijkheidsverzekering is meestal verplicht voor architecten. Andere noodzakelijke verzekeringen sluit je af voor: opstal, inventaris, auto- en ziektekosten. Zinvol zijn verzekeringen voor: bedrijfsschade, arbeidsongeschiktheid, rechtsbijstand en overlijden. Architectenbureaus met personeel kunnen ook verzekeringen afsluiten die uitkeren bij ziekte van de werknemer.

Planning en prognose

De projecten waar architecten aan werken zijn vaak onderhevig aan dynamische processen rondom het project zelf. Denk aan de marktomstandigheden, inspraakrondes, juridische procedures en veel overleg.

Een goede planning is daarom ontzettend belangrijk en tegelijkertijd lastig te maken. Het is slim om de planning van je workflow (hoeveel mensen zijn er nodig om het werk te realiseren) en je liquiditeit (wanneer ontvang je inkomsten) regelmatig een update te geven om grip te houden op je bedrijf en projecten.

Huisvesting

Bij de start van een architectenbureau heb je vaak nog niet zo veel ruimte nodig; een bureau en een plek om tekeningen open te vouwen volstaat. Maar op een gegeven moment kan er behoefte ontstaan aan een maquettewerkplaats, archiefruimte, vergaderruimte of meerdere werkplekken.

Veel architecten zoeken dan werkruimte in een verzamelgebouw waar faciliteiten gedeeld worden. De omvang van een architectenbureau kan fluctueren; dus ook de behoefte aan het soort huisvesting. Zoek dus een werkplek waar je niet aan een lang contract gebonden bent, zodat je relatief snel kan krimpen of uitbreiden.

Met je werkplek straal je natuurlijk ook uit waar je voor staat als architectenbureau. Je werkplek kan zelfs onderdeel uitmaken van de marketing van je bureau.

Contracten en arbeidsvoorwaarden

De meeste architecten werken met de standaardcontracten die zijn ontwikkeld door de BNA: De Nieuwe Regeling (DNR-2011) voor grotere opdrachten en de Consumentenregeling (CR-2013) voor kleinere opdrachten. Op de website van de BNA vind je ook algemene voorwaarden en een standaard taakomschrijving.

Arbidsvoorwaarden medewerkers in dienstverband

Voor personeel in dienst van architectenbureaus geldt een collectieve arbeidsovereenkomst (cao). Hierin zijn de aanstelling, functie-indeling, salaris, vakantierechten en overige arbeidsvoorwaarden vastgelegd. Iedere werkgever in deze branche is verplicht deze cao toe te passen.

Pensioenfonds

De architectenbranche kent het Pensioenfonds Architectenbureaus en Stichting Fonds Architectenbureaus (SFA). Werkgevers worden in de cao verplicht voor iedere werknemer pensioenpremie af te dragen en een bijdrage te geven aan SFA. SFA informeert en helpt werkgevers en werknemers van architectenbureaus bij vragen over arbeidsvoorwaarden, de arbeidsmarkt en arbeidsomstandigheden.

Meer informatie

- Kijk op [BeroepKunstenaar.nl](https://beroepkunstenaar.nl) voor meer informatie over recht & contracten, over rechtsvormen en aansprakelijkheid, inkomen & belasting over sociale zekerheid, het schrijven van een ondernemingsplan en marketing.
- [BNA](#): Bond van Nederlandse Architecten
- [BNSP](#): Beroepsvereniging van Nederlandse Stedenbouwkundigen en Planologen
- [NVTL](#): Nederlandse Vereniging voor Tuin- en Landschapsarchitectuur
- [Stichting Fonds Architectenbureaus](#)
- [Pensioenfonds architectenbureaus](#)
- [Kamer van Koophandel](#)
- [Belastingdienst: zakelijk, onderneming starten of stoppen](#)